

Úvodem

V této knize se podíváme na působení Ducha svatého v životech lidí v první církvi, která díky tomu rostla co do počtu i do kvality. Dary Ducha a Kristovy dary služeb měly v raných počátcích církve a jejím následném výrazném nárůstu, o kterých čteme v knize Skutků, velký význam. Kniha si klade za cíl blíže prozkoumat první zmiňovanou oblast.

Významu osobního setkání s Duchem svatým, křtu v Duchu svatém a následného každodenního vztahu s Duchem svatým jsem se věnoval ve své předchozí knize *Pentecost Now... Pentecost Then... (Letnice tehdy a nyní)*. Plánuji napsat ještě další knihu, věnovanou apoštolskému vedení. Jsem přesvědčen, že raná církev popisovaná v knize Skutků zakoušela výjimečný růst právě díky darům Ducha a apoštolskému vedení. Duch svatý plyne v podobě duchovních darů jako řeka, zatímco apoštolské vedení utváří koryto umožňující její průtok. Pokud bude jeden z těchto aspektů chybět, nemůže církev svůj potenciál naplnit. Bez darů Ducha svatého je totiž bezmocná a bez správného vedení zase hrozí, že se řeka snadno vylije ze svých břehů a zmizí do ztracena. Podobné přirovnání použil Ježíš v podobenství o měších a vínu. Když se staré měchy naplní mladým vínem, měchy se roztrhnou a zničí a víno vyteče a přijde nazmar (Mt 9,17). Hlavním úkolem apoštolského vedení je vytvořit takové vinné měchy, ve kterých by bylo možné víno uchovávat. Cílem podobných přirovnání je povzbudit církev k tomu, aby díky projevům moci Ducha svatého více vzkvétala (Ef 4,11–16).

Nechci tvrdit, že za růstem církve stojí pouze tyto dvě charakteristiky. Bylo a stále je mnoho dalších nepostradatelných aspektů církevního života, jako jsou například misie, modlitba, štedrost, zanícení a věrnost, které také přispívají ke vzniku silných a zdravých sborů. V této knize bych se ale rád zaměřil právě

na dary Ducha a v mé příští knize s názvem *Pentecost Released* (*Letnice – Vylití Ducha*) se budu zabývat tématem apoštolského vedení.

Během jednoho výjezdu studentů naší školy School of Ministries do Orissy v Indii inzerovala tamější církev sérii setkání na téma darů Ducha svatého. K jejich propagaci použili lidé z místní církve mimo jiné i veliký banner. Naneštěstí jim z titulku jaksi vypadlo písmeno „f“, a tak tam místo *Gifts of the Spirit* (Dary Ducha svatého) stálo *Gits of the Spirit* (Mizerové Ducha svatého)! Myslím, že toto kouzlo nechtěného přesně vystihuje to, co si mnozí z nás myslí. Nejednou jsme se setkali se situací, kdy sbor či jednotlivci tyto úžasné dary nesprávně spravovali a zneužívali. Doufám, že vám kniha pomůže jasněji pochopit biblické i praktické užití skvělých schopností, kterými nás nebe obdařilo.

Věřím, že pro vás bude inspirativní, podnětná a také trochu kontroverzní!

1 Duch svatý a Ježíšova služba

Téma darů Ducha svatého jsem blíže vysvětlil již ve své předchozí knize, kde jsme si řekli, že k jejich uvolnění dochází v důsledku křtu v Duchu. I sám Ježíš spatřoval působení Boží záračné a nadpřirozené moci ve svém životě až poté, co na něho sestoupil Duch svatý (L 3,21–23). Verš 23 začínající slovy *Když Ježíš začínal* je více než výmluvný. Před touto událostí nebyly žádné zázraky, uzdravování ani nadpřirozená služba. V Lukášovi 4,18–19 tuto skutečnost Ježíš potvrzuje slovy *Pánův Duch je na mně, protože mne pomazal*. Ježíš očekával, že nyní, když na něho Duch svatý sestoupil, se na jeho životě i službě budou dary Ducha svatého projevat.

V den, kdy byl na první apoštoly vylit Duch svatý, začali také mluvit nadpřirozenými jazyky (Sk 2,4–21). Tento nevídaný úkaz, kdy nevzdělaní a neučení muži začali mluvit přinejmenším čtrnácti jazyky, ohromil okolo stojící davy do takové míry, že následné Petrovo kázání nejen vyslechly, ale také jej přijaly. Toho dne vstoupilo do vztahu s Bohem na 3000 lidí.

Právě díky darům Ducha svatého může církev i dnes demonstrovat Ježíšovu službu. Téměř v každé kapitole knihy Skutků se dočteme alespoň o jednom záračném projevu Ducha svatého. Tato kniha je doslova napěchovaná nadpřirozenými událostmi a projevy Boží moci.

Hned v úvodu je třeba objasnit, že zaměřujeme svou pozornost pouze na devět darů Ducha svatého vyjmenovaných v prvním listu Korintským (1K 12,1–11). Soustředíme se pouze na projevy, o nichž se píše v 12.–14. kapitole. Příklady těchto darů ale najdeme i na jiných místech ve Starém i Novém zákoně.

V Novém zákoně najdeme zmínku údajně až o 29 darech Ducha svatého. Uvědomuji si, že o charismatech – darech milosti, se píše i na jiných místech Nového zákona. Tento termín se dokonce používá i pro spasení. Netvrdím proto, že existuje pouze těchto devět darů, ale apoštol Pavel, autor listu do Korintu, se vyjádřil celkem jasně, že právě tyto dary jsou projevem Ducha. I pro účely našeho studia je tento počet více než dostačující. Ještě bych připojil služební dary (Ef 4,7–16), kterými Kristus obdaruje lidi se schopnostmi vést církve – těm se však budu věnovat až ve své další knize s názvem *Pentecost Released (Letnice – Vylití Ducha)*.

Bůh Otec také uvolňuje rozličné dary a dovednosti související s přirozenými schopnostmi, s nimiž se již rodíme a kterých také můžeme využívat ve prospěch Božího království. O těch se dočteme na různých místech v Novém zákoně (Ř 12,6–8; 1K 12,28). Patří mezi ně i vedení druhých. K popisu těchto dovedností často používáme slovo *talenty*.

John Noble, jeden z otců charismatického hnutí ve Velké Británii, prohlásil: „Často říkávám, že na udílení darů se podílí všechny osoby Trojice. Bůh je štědrým Bohem. Bůh Otec do každého z nás vkládá přirozené talenty. Ježíš, Syn Boží, nám udílí dary služeb, které nás mají vést správným směrem. Duch svatý nám dává nadpřirozené dary, aby nám pomohl naplnit poslání, které pro nás Bůh má.“¹

Nejprve se na téma duchovních darů podíváme obecně a řekneme si několik základních informací. Poté se podrobněji zaměříme na jednotlivé dary. Za mnohé poznatky a teologické učení vděčím několika otcům letničního hnutí, ovšem některé postřehy jsou mé vlastní, které jsou, jak věřím, vzhledem k mým padesátiletým zkušenostem v charismatických kruzích relevantní.

¹ John a Christine Noble: *Everyman's Guide to the Holy Spirit, the End of the World and You* (Duch svatý, konec světa a ty. Průvodce pro každého), 6. kapitola

2 Význam darů Ducha svatého

Věřím, že tyto dary nejsou jen volitelnou výbavou pro církev, ale že je potřebuje každý z nás, aby mohl pracovat na díle, k němuž jej Bůh povolal. Církev jako celek pak může zde na zemi díky darům Ducha svatého naplňovat Boží záměr.

Věříme, že Duch uvolňuje své dary a dává nám je k dispozici v důsledku přijetí Ducha svatého. Právě díky nim může církev i dnes demonstrovat Ježíšovu službu. Ježíš zaslíbil, že pošle „jiného Zastávce“ (J 14,16), který skrze nás bude projevovat stejnou moc, lásku, charakter, vliv a přítomnost, jako by byl mezi námi Ježíš přítomen v těle. Naše shromáždění by měla být plná moci a přítomnosti živého Ježíše. Když mluvil o tom, že nás tu nezanechává jako sirotky, ale že pošle svého svatého Ducha (J 14,18), chtěl, abychom to chápali stejně, jako by byl stále mezi námi. My jsme jeho tělo. Všimněte si, že Pavel se zmiňuje o darech Ducha svatého ve stejné kapitole, v níž píše o církvi jako o „těle Kristově“ (1K 12). Předpokládám, že kdyby se v našich sborech používalo všech devět darů, bylo by to stejné, jako kdyby byl Ježíš mezi námi i nadále fyzicky přítomen. Ježíšův výrok, že je *uprostřed nás* (Mt 18,20), by rázem nabyl zcela nového významu. Pak bychom totiž skutečně byli „Kristovým tělem“. Proto je touha po těchto projevech v našich životech a sborech tak důležitá. Někdy slyšíme, že oblast duchovních darů přitahuje pozornost lidí s nezdravou touhou po nadpřirozených a pozoruhodných věcech, ale když pročítám příslušné biblické pasáže, vidím, jak důležité jsou nejen pro církevní život a efektivitu jednotlivců, ale především pro naplňování poslání, k němuž jsme byli povoláni. Přijde mi, že pro první církev bylo volání po nadpřirozených projevech zcela přirozené (Sk 4,29–30). Modlili se

za moc a za to, aby Pán *vztahoval svou ruku k tomu, aby se dala uzdravení, znamení a divy skrze jméno jeho svatého služebníka Ježíše.*

Mám tu výsadu, že mohu navštěvovat mnohé rozvojové země, kde je růst církve častokrát vyšší než porodnost. Pro efektivitu zdejší misijní práce mají projevy Boží moci zcela očividně obrovský význam. V Ugandě, Indii, na Filipínách i v dalších zemích jsem se osobně setkal s lidmi, kteří při své službě uzdravování viděli, jak lidé vstávají z mrtvých. Díky těmto a mnoha dalším zázrakům se začaly tamější sbory, regiony i celé komunity obracet k Bohu. O některé příběhy se s vámi podělím na dalších stranách této knihy.

Dary milosti

Přídavné jméno *charismatický*, jež se používá k popisu církvi a sborů, které věří v existenci letničních projevů a které je používají, vychází z řeckého slova *charismata*, což znamená dary milosti (1K 12,4). Je velmi důležité, abychom pochopili význam tohoto spojení.

Dary Ducha svatého jsou dary „milosti“, to znamená, že jsme si je ničím nezasloužili, dokonce ani nemusí být měřítkem naší duchovnosti. Jsou štědrými a nezaslouženými projevy Boží laskavosti vůči svému lidu. Nikdy se nedostaneme do bodu, kdy bychom si od Boha mohli něco zasloužit. Všechny „laskavosti“, kterých se nám od něj dostává, jsou jen důsledkem Boží milosti! Viděl jsem zmatené, znepokojené, a dokonce naštvané dlouholeté křesťany, kterým se nelíbilo, jak si Bůh používal nově obrácené a nezralé křesťany. Bůh ale reaguje na naši víru. Když vidíme, že se něco takového děje, mělo by to v nás naopak vyburcovat žárlivou touhu po těchto darech (1K 14,1). Dary milosti jsou určeny pro každého z nás, bez ohledu na naše postavení nebo status. Bůh nám je dává ze své štědré a nezasloužené laskavosti.

Dary určené církvi

Je třeba si uvědomit, že ačkoliv dary Ducha svatého používají jednotlivci, byly nám dány především *ke společnému prospěchu* (1K 12,7) a *k budování církve* (1K 14,4). Jedno z největších nebezpečí a nejčastější příčina zneužívání těchto úžasných darů spočívá v nepochopení toho, komu vlastně byly dány. Často jsem slyšel, jak lidé říkají, že „mají dar uzdravování“ nebo „mají dar prorocství“. Jakkoliv duchovně to zní, ve skutečnosti takové prohlášení vede k pýše a propagaci sebe samého. Tvrzení, že dary Ducha můžeme mít nebo vlastnit, je podle mě biblicky nesprávné. Tyto dary totiž patří Duchu svatému. Nejsou naše, nemůžeme je vlastnit, Duch svatý je dává k dispozici a my je můžeme používat. Jsme jakýmsi lidským potrubím, skrze které Duch svatý protéká. Nenabízí nám své dary, abychom lichotili vlastnímu egu nebo se cítili důležití. Písmo jasně říká, že jsme je nedostali proto, abychom se povyšovali, ale pro posílení a povzbuzení církve.

Po letech, které jsem studiu toho tématu věnoval, jsem si uvědomil, že je třeba věnovat zvláštní pozornost výrazům a jejich významu z 12. kapitoly listu Korintským. V řeckém originále použil Pavel v prvním verši slovo „ta pneumatika“, které znamená „duchovní věci“ či „duchovní záležitosti“. Některé biblické překlady (např. New American Standard Bible, NASB) používají spojení „duchovní dary“, jež bylo pro lepší srozumitelnost textu přidáno teprve později. Vhodnějším překladem by proto podle mě bylo spojení „duchovní záležitosti“ nebo „duchovní projevy“, protože Pavel zde nemá na mysli pouze dary.²

V 7. verši téže kapitoly se pak znovu, ještě přímočařeji, píše, že každému je dáván *projev Ducha*, nikoliv *dar Ducha* (1K 12,7). Každý z nás by měl projevy Ducha ve svém životě očekávat. Řecké slovo „fanerosis“, které je v tomto kontextu použito, znamená

2 V Českém studijním překladu je v 1K 12,1 použito spojení „duchovní projevy“ – pozn. překladatelky

„projev, oznámení, odhalení“. Stejný výraz by se dal použít i k popisu toho, když skrze mraky prozařují sluneční paprsky. Všichni dobře známe pošmourné dny, kdy se zpoza mraků proderou teplé sluneční paprsky přinášeující teplo a pocit pohody. Dary Ducha jsou takovým Božím „prozařováním“. Bůh touto formou skrze lidské prostředníky „po kouscích“ odhaluje a znázorňuje části své úchvatné osobnosti a přítomnosti.

Rozumím tomu tedy tak, že dary pocházejí od Boha a my lidé je pouze používáme. Každý, koho si Bůh tímto způsobem používá, je jednoduše řečeno lidským prostředníkem, skrze něhož Bůh zjevuje některé aspekty své osoby, charakteru a moci. Je třeba zdůraznit, že Duch rozděljuje každému, jak sám chce (1K 12,11). Z tohoto verše opět celkem jasně vyplývá, že jsou to Boží dary, které se rozhodl uvolňovat skrze nás. Tyto nadpřirozené projevy rozděljuje ve své svrchovanosti každému, jak chce. Slovo „každému“, které se objevuje v obou zmiňovaných verších (1K 12,7.11), jasně říká, že to platí pro každého. Každý člověk, každý učedník Ježíše by měl o tyto dary usilovat a nechat se Bohem při jejich projevech používat.

My dary nevlastníme

Na základě toho, jak chápu Písmo, patří tyto dary vždy Duchu svatému. Jsou jeho, ne naše, a on se rozhoduje, kdy nám jako lidským prostředníkům dovolí projevit něco z jeho slávy.

Již dříve jsme si řekli, že dary Ducha dostáváme pro společné dobro, pro budování druhých lidí. Takový dar totiž není darem pro toho, kdo jej používá, ale pro člověka, který požehnání přijímá. Například dar uzdravování není určen pro toho, koho si Bůh k uzdravování používá, ale pro nemocného, který potřebuje být uzdraven. Dar přichází od Ducha svatého skrze osobu, která tento dar používá. Můžeme si to znázornit pomocí elektrického obvodu. Elektrický obvod je spojení, jímž vede energie od zdroje ke spotřebiči. Když stisknete vypínač, cestuje elektrická energie skrze obvod až k žárovce, která se rozsvítí. Toto rozlišení je

důležité: Duch svatý dává své dary k dispozici různým prostředníkům, kteří je využívají ve prospěch potřebných. Nelze proto říci, že jsou to naše dary. Jsou Ducha svatého.

Bůh povolal svou církev a požehnal jí, aby i ona byla požehnaním pro druhé (1M 12,2; Sk 20,35). To je naším prorockým povoláním. Jednou z možností, jak být pro tento svět požehnaním, je skrze dary Ducha svatého. Abychom mohli toto povolání naplnit, musíme být naplněni Duchem a být připraveni a ochotni nechat se Bohem používat, až bude světu zjevovat svou slávu.

3 Co jsou dary Ducha svatého

Jelikož jsem na téma darů Ducha svatého za svůj život už mnohokrát vyučoval, rozhodl jsem se pro naši školu School of Ministries vypracovat ucelený studijní kurz, kde jsem představil i svou definici darů Ducha:

„Dary Ducha jsou prostředky, skrze něž Bůh s pomocí církve a lidských prostředníků ukazuje svému lidu i celému světu svou moc, poznání, přítomnost, záměr nebo slovo.“

Tato dlouhá a poněkud kostrbatá věta v sobě zahrnuje celou šíři Božího záměru, který s námi skrze tyto projevy má. V následujících kapitolách se budeme tímto tématem zabývat podrobněji.

Devět forem, kterými se Duch projevuje

Seznam těchto darů nalezneme ve 12. kapitole Prvního listu do Korintu (1K 12,8–10). Pro studijní kurz, o kterém jsem psal v úvodu této kapitoly, jsem sestavil krátké definice ke všem devíti darům. Předkládáme je studentům ve formě testu, kdy mají k jednotlivým darům správně přiřadit jejich definice. Správné odpovědi vypadají takto:

1. Rozlišování duchů – rozpoznání, které síly stojí za určitými projevy
2. Uzdravování – Boží zmocnění k uzdravování nemocných (nadpřirozenou formou)
3. Jazyky – spontánní a nadpřirozené mluvení v jazyce, který daný člověk dříve neznal
4. Slovo poznání – odhalení doposud neznámých faktických informací